

Da bi smo život učinili smislenim, da bismo ga odredili, moramo isključiti ideju suštinske promene, jer u protivnom datom određenju život izmiče. Dakle, samo ukoliko horizont budućnosti kao horizont otvorenih mogućnosti svodimo na ekstenziju prošlosti možemo sebe zadržati unutar prostora razumevanja života - ovo je klasično razumevanje mogućnosti kao modaliteta prisutnosti; stvarnost je već tu ali na način svoje mogućnosti. U ovom slučaju prošlost je nešto što ide ispred nas i što nas susreće u našoj budućnosti - život je već tu isporučen i on prosto razvija svoje imenentno prisutne mogućnost. Dakle, u datom slučaju budućnost postaje posledica prošlosti, prosta ekstenzija onoga što je uvek već tu, što je uvek već bilo. U pogledu na prethodno rečeno saznanje ili što je za Kjerkegora isto, sećanje je praćenje novog do starog, praćenje onoga dogođenog do njegove prisutnosti u poreklu. Nasuprot tome ponavljanje dolazi od toga da starao postaje novo - dakle, primarna je dimenzija budućnosti; ono dogođeno ne može biti iščitano u pogledu na bilo šta prošlo, već ono prošlo mora moći biti ponovo, mora se moći misliti u pogledu na horizont budućeg.

JOV: ponavljanja kao vraćanje/ponovno dobijanje/preuzimanje

Jov predstavlja figuru ponavljanja kod Kjerkegora što smo već susreli u Konstantinovoj knjizi *Ponavljanje*, i sam smisao ponavljanja dolazi od biblijske priče o Jovu i njegovih reči: „Bog dade, Bog uze, blagosloveno je ime Boga“. U pogledu na dati kontekst, ponavljanje nije ponovno činjenje nečega, niti ponovno događanje nečega, već primanje dara onoga što je najočiglednije moje – primanje dara moje vlastite prošlosti.

Dva puta unutar autorstva se javlja Jov kao figura transformacije, jednom u *Ponavljanju* i drugi put u *Poučnim govorima*. U pismima u delu *Ponavljanje* mladić sebe Konstantinu prikazuje kao onoga koji se oblikuje po uzoru na Jova